

Vergaderjaar 2016–2017

34 356 (R2064)

**Wijziging van de Rijkswet op het
Nederlandschap in verband met het intrekken
van het Nederlandschap in het belang van de
nationale veiligheid**

34 358 (R2065)

**Wijziging van de Paspoortwet in verband met
het van rechtswege laten vervallen van
reisdocumenten van personen aan wie een
uitreisverbod is opgelegd**

34 359

**Tijdelijke regels inzake het opleggen van
vrijheidsbeperkende maatregelen aan personen
die een gevaar vormen voor de nationale
veiligheid of die voornemens zijn zich aan te
sluiten bij terroristische strijdgroepen en inzake
het weigeren en intrekken van beschikkingen bij
ernstig gevaar voor gebruik ervan voor
terroristische activiteiten (Tijdelijke wet
bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding)**

J¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 september 2017

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten van het onderzoek naar de contraterrorisme maatregelen van Australië, Israël, Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten afgezet tegen de Nederlandse contraterrorisme maatregelen, conform mijn toezegging aan lid Markuszower van de PVV gedaan op 31 januari jongstleden. Per abuis is deze brief niet eerder verzonden.

Op vrijdag 23 juni 2017 is de beleidsbrief bij «Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 45» aangeboden aan de Tweede Kamer. In de bijlage «stand van zaken moties en toezeggingen» bij deze beleidsbrief vindt u onderstaande beantwoording²:

Tijdens de Eerste Kamer behandeling van de wetsvoorstellen Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding, het van rechtswege

¹ Letter J heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 356 (R2064).

² Brief van 23 juni 2017, vergaderjaar 2017–2018, 29 754, nr. 423.

laten vervallen van reisdocumenten van personen aan wie een uitreisverbod is opgelegd en het intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid op 31 januari 2017 heeft lid Markuszower (PVV) mij gevraagd te onderzoeken welke contraterorisme maatregelen Australië, Israël, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten hebben genomen en om die af te zetten tegen de Nederlandse maatregelen. Gezien het brede karakter van de vraag, is gekozen voor een schematische en gerichte beantwoording in het licht van de thema's van het wetgevingsdebat.

Onderstaand overzicht³ is een feitelijke weergave van de mogelijke maatregelen per land, inclusief Nederland, die zien op het voorkomen van uitreis, monitoring, ontnemen nationaliteit en administratieve detentie. Uiteraard beschikken Nederland en de landen waarnaar het lid Markuszower vroeg over een breder palet aan contraterorisme maatregelen. De Nederlandse integrale aanpak van terrorisme bestaat uit diverse preventieve en repressieve maatregelen. Het overzicht toont aan dat Nederland de relevante bestuursrechtelijke en nationaliteit-gerelateerde mogelijkheden om terrorisme te bestrijden, benut. Daarmee loopt Nederland in de pas met (en zelfs voorop ten opzichte van) een aantal genoemde landen. Bij het overzicht moet uitdrukkelijk worden aangetekend dat een directe vergelijking van de verschillende nationale CT maatregelen een vertekend beeld kan opleveren. Ten behoeve van de vergelijking zoals gevraagd door het lid Markuszower is er toch voor gekozen de maatregelen op deze manier te presenteren.

Toepassing van de genoemde maatregelen is afhankelijk van de staatsinrichting, het rechtssysteem en de juridische traditie van het land. In Nederland, Israël en het VK kunnen bepaalde maatregelen als bestuursrechtelijke of bestuurlijke maatregelen toegepast worden, terwijl in de VS en Australië het strafrecht leidend is. In Australië bijvoorbeeld vallen zogenaamde control orders (die zien op een uitreisverbod, contactverbod, meldplicht en gebiedsverbod) onder het strafrecht, al kunnen ze wel meer preventief ingezet worden (niet enkel als voorwaarden bij veroordeling bijvoorbeeld). Nederland kiest gericht welke maatregelen nodig zijn, die tevens passen binnen de grenzen van onze democratische rechtsstaat. Zoals eerder aan de Kamer gemeld⁴, past administratieve detentie, in de zin van preventieve detentie zonder dat er sprake is van een redelijke verdenking, niet in dit kader. Bovendien is er ook risico van strijdigheid met internationaalrechtelijke verplichtingen, zoals het EVRM.

³ Dit overzicht is tot stand gekomen op basis van informatie uit openbare bronnen en consultaties met nationale autoriteiten. De classificering van de genoemde maatregelen (ja/nee) is gebaseerd op de huidige stand van zaken en beschikbare/ontvangen informatie.

⁴ Kamerbrief over verplichte deradicalisering en administratieve detentie, 8 december 2015, TK 2015–2016, 29 754, nr. 342.

Mogelijke CT maatregelen	Verenigd Koninkrijk	Australië	Israël	Verenigde Staten	Nederland
Uitreisverbod	JA	JA	JA	JA ¹	JA
Contactverbod	JA	JA	JA	JA ²	JA
Meldplicht	JA	JA	JA	JA	JA
Gebiedsverbod	JA	JA	JA	JA	JA
Paspoortmaatregel	JA	JA	JA	JA	JA
Ontnemen nationaliteit na strafveroordeling	JA	JA	JA	JA	JA
Ontnemen nationaliteit bij gevaar nationale veiligheid (zonder strafveroordeling)	JA	JA	JA	NEE	JA
Administratieve detentie (voor verblijfsgerechtigden)	NEE	JA ³	JA	NEE	NEE

¹ In de VS bestaat geen specifieke wetgeving voor uitreis met terroristische doeleinden, maar kunnen reisbewegingen voorkomen worden middels wetshandhavingsactiviteiten op basis van wettelijke bevoegdheden van bepaalde autoriteiten. Het reizen naar specifieke landen kan bijvoorbeeld beperkt worden door middel van sancties of het opleggen van een zogenoemde General Travel Restriction (GTR). Personen kunnen op een zogenoemde *no-fly list* geplaatst worden.

² Een contactverbod, meldplicht of gebiedsverbod en nationaliteit maatregelen (overigens beperkt tot genaturaliseerde burgers) kunnen in de VS via strafrechtelijke weg opgelegd worden.

³ In Australië bestaat de mogelijkheid om een persoon een zogenaamde *preventative detention order* op te leggen (voor maximaal 48 uur). Deze maatregel valt onder het strafrecht en dient om een imminente terroristische aanslag te voorkomen of om bewijs van een recente aanslag veilig te stellen.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok